

M.A. 3rd Semester Examination, 2019

SANSKRIT

PAPER—SAN-302

Full Marks : 40

Time : 2 hours

The figures in the right-hand margin indicate marks

Candidates are required to give their answers in their own words as far as practicable

Illustrate the answers wherever necessary

सर्वे प्रश्नाः संस्कृतेन समाधेयाः

1. प्रश्नचतुष्टयं समाधेयम् — 2 × 4
- (i) 'तददोषौ शब्दार्थौ' — इत्यत्र अदोषशब्दस्य कोऽर्थः ?
- (ii) 'अनलंकृती पुनः कापि' — इत्यनेन किं गम्यते ?
- (iii) लुप्ता उपमा का ? सा कतिविधा ?

- (iv) साकल्येन काव्यप्रकाशे अर्थाः कतिविधाः ? के च ते ?
- (v) उपाधेः विभागक्रमः लिख्यताम् ।
- (vi) काकुशब्देन किं गम्यते ? उदाहरणं दीयताम् ।
- (vii) वृत्त्यनुप्रासे कतिविधा वृत्तयः अपेक्ष्यन्ते ? काश्च ताः ?
- (viii) छेकशब्दस्य कोऽर्थः ? छेकानुप्रासस्य किं लक्षणम् ?

2. यथानिर्देशं समाधेयम् —

- (क) व्याख्यायताम् (कस्यचिद्द्वयस्य) — 4 × 2
- (i) लक्षणा तेन षड्विधा ।
- (ii) इति हेतुस्तदुद्भवे ।
- (iii) सर्वेषां प्रायशोऽर्थानां व्यञ्जकत्वमपीष्यते ।
- (iv) अतादृशी गुणीभूतव्यङ्ग्यं व्यङ्गे तु मध्यमम् ।
- (ख) सलक्षणं सोदाहरणम् अलंकारद्वयं निरूप्यताम् — 4 × 2
- यमकम्, उत्प्रेक्षा, अनन्वयः, श्लेषवक्रोक्तिः ।

3. (क) मम्मटमतानुसारं काव्यप्रयोजनमालोच्यताम् ।

8

(3)

अथवा

मम्मटमतानुसारं काव्यलक्षणं प्रतिपदव्यावृत्तिपुरः-
सरमालोच्यताम् ।

(ख) सविस्तरमुपमालंकारः निरूप्यताम् ।

8

अथवा

सविस्तरम् अनुप्रासालंकारः निरूप्यताम् ।
